

YENİ YILA GİRERKEN VERGİ SÜRPRİZLERİ

Yeni yıl arifesinde TBMM'ye sunulan 80 maddelik 'Kanun Teklifi'ndeki (Torba Yasa) düzenlemelerin '2024 -2026 Dönemi Orta Vadeli Program' ile açıklanan 'vergi politika öncelikleri' ile uyumlu olduğunu söylemek zor. Torba kanundaki vergi düzenlemeleri, vergilendirmede adalet ve eşitlik ilkelerinden ziyade, daha çok Hazine için gelir artırıcı, bütçenin finansmanına yönelik düzenlemeler olarak öne çıkıyor.

Yeni yıl arifesinde TBMM'ne sunulan seksen maddelik 'Kanun Teklifi' (Torba Yasa) Plan ve Bütçe Komisyonunda 29 Kasım 2023'te kabul edildi. Vergi kanunlarında değişiklikler yapan teklifteki düzenlemeler şu şekildedir:

GELİR VERGİSİ KANUNU (GVK) DEĞİŞİKLİKLERİ:

● **Sosyal içerik üreticiliği kazanç istisnası:** 1 Ocak 2024'ten itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, sosyal içerik üreticiliği, internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden sunulan hizmetler ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğine kazanç istisnası öngörülmektedir.

● **Yabancı şirketlerden elde edilen kâr paylarına gelir vergisi istisnası:** 1 Ocak 2023'ten itibaren elde edilen kâr paylarına uygulanmak üzere aşağıda belirtilen şartlara uygun gerçek kişilerce elde edilen kâr paylarının yüzde 50'si vergiden istisna edilmekte ve uygulanacak istisna oranını sıfıra kadar indirme veya yüzde 100'e kadar artırma yetkisi Cumhurbaşkanı'na verilmektedir.

■ Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki kurumların ödenmiş sermayesinin en az yüzde 50'sine sahip olunması,

■ Kâr payının elde edildiği takvim yılına dair yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye getirilmesi.

● **İhracatta götürü gider uygulaması kaldırılması:** 1 Ocak 2024'ten itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere "ihracatta götürü gider" yürürlükten kaldırılmaktadır.

● **Yurt dışına sunulan hizmetlerden sağlanan kazanç indirimi:** 1 Ocak 2023'ten itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere, yurtdışında mukim olanlara Türkiye'de verilen ve münhasıran yurt dışında yararlanılan hizmetler ve bu hizmetleri veren

işletmelerin münhasıran bu faaliyetlerinden sağladıkları kazançlara uygulanan yüzde 50 indirim; kazancın tamamının elde edildiği takvim yılının gelir vergisi beyannamesinin verilme tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmesi şartıyla yüzde 80'e çıkarılmaktadır.

● **Cumhurbaşkanı'na GVK'nundaki tevkifat oranlarını artırma yetkisi:** Yıllara sâri inşaat işleri ile GVK Geçici 67'nci maddedeki Cumhurbaşkanı'nın oran belirleme yetkisi artırılarak, "yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan gelirler ve döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri ve kâr payları üzerinden yapılacak tevkifat oranı, ayrı ayrı veya birlikte yüzde 40" olarak değiştirilmektedir.

● **Sporcu ücretleri vergilendirilmesinde süre uzatımı:** Uygulamanın yürürlük süresi 31 Aralık 2028 tarihine uzatılmaktadır.

● **Lisanslı depoculuk ürün senetlerinin elden çıkarılması kazanç istisnasının süre uzatımı:** Tarım ürünleri lisanslı depoculuk ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesine dair süre 31 Aralık 2028'e uzatılmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK) Değişiklikleri:

● **Katılım Finans Kefalet A.Ş. vergi muafiyeti:** Düzenleme ile 1 Ocak 2024'ten itibaren uygulanmak üzere "Katılım Finans Kefalet A.Ş. kurumlar vergisi muafiyeti" kapsamına alınmıştır.

● **Yurt dışı iştirak kazancı istisnası:** 1 Ocak 2023'ten itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere aşağıdaki şartları taşıyan kâr paylarının yüzde 50'si vergiden istisna edilmektedir:

■ Yurt dışındaki iştirakin ödenmiş sermayesinin en az yüzde 50'sine sahip olunması,

■ Kazancın elde edildiği takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi.

• **Yurt dışına verilen belli hizmetlerden sağlanan kazanç indirimi:** 1 Ocak 2023'ten itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere indirim oranı yüzde 80'e çıkarılmaktadır.

• **İhracatçılara yüzde 5'lik kurumlar vergisi indirimi:** 1 Ocak 2023'ten itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere, aracı ihracat sözleşmesine dayanarak imalatçı veya tedarikçi kurumların dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden gerçekleştirdikleri ihracat faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlara 5 puanlık oran indirimi sağlanmaktadır.

• **Kur korumalı mevduat istisnasında süre uzatımı:** Kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarına uygulanan vergi istisnasının süresi 30 Haziran 2024'e uzatılmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU (VUK) DEĞİŞİKLİKLERİ:

• **Katılma payı düzenlemesi:** 1 Ocak 2024 itibarıyla yürürlüğe girmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı'nın sahip olduğu ve üçüncü kişilerle paylaşılacak bilgilerin özel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına 25 kuruştan az olmamak üzere katılma payı alınacaktır.

• **Yeni makine ve teçhizat alımlarında amortisman teşviki:** 31 Aralık 2023 tarihine kadar iktisap edilen yeni makine ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve sürelerinin, mevcut faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanması uygulaması 31 Aralık 2024'e uzatılmaktadır.

• **Banka ve finans kurumlarının enflasyon düzeltmesi:** Banka ve finans kurumlarının geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılacak enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı vergi matrahında dikkate alınmayacaktır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU (KDVK) DEĞİŞİKLİKLERİ:

• **Sorumlu sıfatıyla ödenen KDV'de beyan ve ödeme:** Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanların KDV beyannamelerini (2 No'lu KDV Beyannamesi), vergilendirme dönemini takip eden ayın 21'inci günü akşamına kadar vermek ve 23'üncü günü akşamına

kadar ödenecektir.

• **KDV iadesinde Cumhurbaşkanı'na yetki verilmesi:** Düzenleme ile KDVK 36'ncı maddesinde değişiklik yapılarak, Cumhurbaşkanı'na "iade hakkını kısmen veya tamamen kaldırma veya yeniden koyma ve bu şekilde iade hakkı kısıtlanan mal veya hizmetleri belirleme" konusunda yetki verilmektedir.

ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU (ÖTVK) DEĞİŞİKLİKLERİ:

• **Motorlu araç ticaretiyle uğraşanların sözleşmelerinin noterde yapılması:** Motorlu araç ticareti yapanların kendi aralarında akdettikleri adi sözleşmelerle ÖTV aramaksızın işlem tesis edilmesinin engellenmesi amacıyla bu sözleşmelerin noterde düzenlenmesi uygulanacaktır.

• **Yurt içinden serbest bölgeye yapılan teslimler:** Düzenleme ile "yurt içinden serbest bölgelere yapılan teslimler" ibaresi kanuna eklenerek "serbest bölgeye yapılan teslimlerin ihracat istisnası kapsamında olmadığı" netleştirilmektedir.

VERGİ DÜZENLEMELERİNDE KANUNİLİK İLKESİNE DÖNÜŞ ŞART

2024 -2026 Dönemi Orta Vadeli Programındaki vergi politika önceliklerinden biri de "vergilemede adalet, eşitlik, öngörülebilirlik ... ilkeleri temelinde" politika oluşturulmasıdır. Torba kanun teklifindeki düzenlemeler bu ilkelerden uzak ve daha çok hazine gelirlerini artırıcı, bütçenin finansmanına yöneliktir. Bu yaklaşım, anayasa-daki "vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacından" uzak olduğu kanaatindeyiz. Yukarıdaki düzenlemelerin bir kısmı anayasa ile koruma altına alınan "vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı" veya "mali güce göre ödeme ilkesi" ile çelişmektedir.

Özellikle "banka ve finans kurumlarının 2024 ve 2025 yıllarında yapılacak enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkının vergilemede dikkate alınmaması, GVK'daki tevkifat yetkisinin yüzde 40'lık üst vergi oranına çekilmesi ve Cumhurbaşkanı'na KDV iade hakkını kısmen veya tamamen kaldırma konusunda yetki verilmesi bu duruma örnektir.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılının başlangıç yılına, yapılan düzenlemelerin "eşitlik, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik, ödeme gücü ve mülkiyet hakkının korunması" gibi temel vergileme ilkelerine uygun olması yakışırdı. Bu yaklaşımla yapılan düzenlemelerin olası sonucu, vergi mükellefleri ve idare arasında daha fazla uyuşmazlık yaratılmasıdır.